
BAROMETRE GARROTXÍ

L'OBSERVATORI

ECONÒMIC, SOCIAL I MEDIAMBIENTAL DE LA GARROTXA

2015

Baròmetre garrotxí

Enquesta de percepció als actors

Dr. Josep Llach
Universitat de Girona

Baròmetre garrotxí

---

1. Resum executiu

Els resultats i les conclusions que es mostren en aquest informe són resultat de la primera enquesta sobre la situació econòmica, social i mediambiental de la comarca de la Garrotxa. L'objectiu de l'enquesta és recollir les opinions de quatre col·lectius diferenciats del territori (administració pública, centres de coneixement i innovació, empreses i entitats de la societat civil) sobre la situació actual i sobre la desitjada en els àmbits econòmic, social i mediambiental.

Pel caràcter pioner de l'enquesta, les conclusions que se'n poden extreure s'han de tractar amb cautela, ja que, en ser un estudi exploratori, no es disposa d'una base de dades consolidada i representativa dels diferents col·lectius que conformen la comarca de la Garrotxa. Per exemple, les empreses representen més d'un 50 % de la mostra i, per tant, la seva opinió té una gran influència en els resultats de tota la mostra.

La primera conclusió és l'elevat índex de felicitat global (7), ja que tots els col·lectius la valoren amb valors superiors a 6 en una escala de 0 a 10. Destaca el fet que les empreses són el col·lectiu que expressa valors més alts de felicitat, a força distància de la resta.

Respecte als tres àmbits analitzats, no hi ha una gran disparitat en les valoracions que s'obtenen, ja que en tots s'aconsegueixen puntuacions entre 6,6 i 7. L'àmbit més valorat és el mediambiental i el que menys, l'econòmic. Cal remarcar que la puntuació en aquest darrer difereix substancialment si és puntuat per les empreses (de forma positiva) o per les entitats, que són, amb diferència, les més crítiques.

De l'àmbit mediambiental es destaca sobretot l'entorn natural de la comarca. En aquest sentit, la principal demanda recollida és justament que es fomenti entre la població en general una conscienciació més gran per l'entorn. Exemples com l'ús d'energies renovables o més reciclatge afavoririen el respecte envers el medi ambient. També a les instàncies polítiques se'ls demana més coordinació per facilitar la conservació del medi.

Dins l'àmbit econòmic, les principals queixes percebudes són les infraestructures i el mercat de treball. En canvi, es valora positivament el dinamisme empresarial de la comarca. Una gran demanda per fomentar encara més el dinamisme i donar resposta a la falta d'oportunitats de treball és que s'augmentin els programes que faciliten l'accés a finançament extern per a les petites i mitjanes empreses, que justament són les més habituals en el teixit productiu de la comarca. Pel que fa a l'àmbit social, l'educació, la sanitat i la cultura són les àrees més ben valorades. En canvi, la justícia és la menys valorada per tots els col·lectius de la comarca.

Respecte a les valoracions als quatre col·lectius analitzats, el més ben valorat és la societat civil, ja que hi ha consens entre tots els col·lectius de la importància de la xarxa d'associacions i centres que conformen l'àmbit social de la comarca. A continuació, per puntuació, hi ha les empreses, les administracions públiques i els centres de coneixement i innovació.

Com a propostes de millora, en el cas de les entitats socials es proposa la creació d'un hotel d'entitats. Es creu que aquesta fórmula tant afavoriria la coordinació dins del col·lectiu com facilitaria l'accés a finançament extern. Per a les empreses, es proposa més cooperació entre aquestes i millors condicions laborals. Pel que fa a les administracions públiques, es proposa augmentar el nombre de tràmits que es poden fer en línia, mentre que als centres de coneixement se'ls demana un esforç més gran en la difusió dels resultats de la seva recerca.

En resum, sembla clar que els diferents col·lectius de la Garrotxa estan força satisfets amb tots els àmbits, ja que tots obtenen valoracions positives i ho reflecteixen amb un índex global de felicitat força elevat. De totes formes, sembla evident que encara hi ha aspectes amb marge de millora, com ara les infraestructures, la percepció de la justícia i la cohesió entre els diferents col·lectius que conformen la comarca.

Índex

1. Resum executiu	1
2. Enquesta i mostra	5
3. Resultats.....	6
3.1. Bloc comú	6
3.1.1. Descriptius	6
3.1.2. Opinió dels enquestats.....	6
P1. Quins són els tres elements clau de l'èxit de la vostra empresa/administració/entitat/centre?	7
P2. Quines són les vostres tres principals motivacions per treballar?	7
P3. Què creieu que faltaria en l'àmbit econòmic per posar-hi un 10?.....	11
P4. Què creieu que faltaria en l'àmbit social per posar-hi un 10?.....	11
P5. Què creieu que faltaria en l'àmbit mediambiental per posar-hi un 10?.....	11
P6. Què creieu que faltaria a les empreses per posar-los un 10?	13
P7. Respecte a la valoració de les administracions, què hi falta? Creieu que caldria que agilitessin/modifiquessin algun tràmit? Quin?.....	13
P8. Què creieu que faltaria als actors d'innovació i coneixement per posar-los un 10? ..	13
P9. Què creieu que faltaria als actors de la societat civil per posar-los un 10?	13
3.1.3. Carta als reis d'Orient	14
P10. Quines coses canviariéu si manéssiu, si fóssiu el màxim dirigent de la comarca? ..	14
P11. Quines coses canviariéu si manéssiu, si fóssiu el màxim dirigent del país?	14
3.1.4. Reconeixement	14
P12. La vostra administració es gestiona utilitzant criteris de responsabilitat social corporativa, és a dir, avalueu de forma sistemàtica els impactes econòmics, socials i mediambientals de la vostra activitat i satisfent les necessitats de tots aquells amb qui interactueu (treballadors, usuaris, proveïdors, veïns, societat...)?	15
P13. Enumereu alguna de les vostres principals pràctiques en RSC: codi ètic, memòria de sostenibilitat, ISO, etc.....	15
3.2. Preguntes específiques	16
3.2.1. Centres de coneixement i innovació	16
3.2.2. Empreses	17
P14. Respecte a la innovació i la generació de coneixement, disposeu d'una persona o d'un departament específic? Quantes persones hi treballen?	18
P15. Quins són els principals objectius aconseguits? Disposeu de patents pròpies o n'heu comprat?	18
P16. De quin país són els vostres tres principals proveïdors?	19
P17. De quin país són els vostres tres principals clients?	19

P18. Disposeu d'altres centres de treball fora de la comarca (producció, comercials, innovació, R+D...)?	19
P19. Heu cooperat amb centres de recerca o amb universitats en el darrer any?	19
P20. En cas afirmatiu, digueu el nom del centre i la seva ubicació.....	20
P21. De quantes nacionalitats diferents són els treballadors de la vostra empresa?	20
P22. Quants càrrecs directius de nacionalitat no espanyola té l'empresa?	20
P23. Quants tècnics de nacionalitat no espanyola té l'empresa?	20
P24. Quines són les principals mancances formatives dels vostres treballadors?	20
P25. Quins són els cinc valors bàsics que creieu que haurien de tenir els vostres treballadors?	21

2. Enquesta i mostra

En total es van enviar un total de 1.510 enquestes durant el període abril-maig de 2015 i es van obtenir 84 respostes, que representen una ràtio de resposta del 5,56 %. Tal com es pot observar en la Taula 1, l'índex més alt de respostes es va obtenir amb el col·lectiu de les administracions, mentre que l'índex més baix va ser el de les empreses.

Taula 1. Rati de respostes per col·lectiu

Tipologia	Enquestes enviades	Enquestes rebudes	% resposta
Administracions	20	15	75,00 %
Coneixement	76	4	5,26 %
Empreses	1.222	44	3,60 %
Entitats	192	21	10,94 %
TOTAL	1.510	84	5,56 %

L'enquesta estava estructurada en diversos apartats depenent del col·lectiu al qual es dirigia. Una gran part de les preguntes eren tancades, quan es demanava una valoració sobre un determinat tema, però la resta eren de resposta oberta, amb l'objectiu de recollir la màxima varietat de respostes, com a punt de partida per al disseny de futures edicions de l'enquesta. De totes maneres, en tots els casos hi havia un bloc comú amb l'objectiu de realitzar anàlisis comparatives entre col·lectius, tal com es mostra a la Taula 2.

Taula 2. Estructura de l'enquesta segons el col·lectiu

	Administració	Coneixement	Empresa	Entitat
<i>Bloc comú</i>				
Dades descriptives	X	X	X	X
Opinió del responsable	X	X	X	X
Carta als reis d'Orient	X	X	X	X
Reconeixement de persones	X	X	X	X
<i>Preguntes específiques per col·lectius</i>				
Aspectes interns/externs de la innovació		X		
Factors de competitivitat			X	
Innovació, coneixement i mercat			X	
Treballadors			X	

Els perfils més habituals de les persones que van contestar les enquestes van ser: secretari/ària pel que fa a les administracions públiques, responsable d'innovació pels centres de coneixement i innovació, soci o sòcia majoritari o director/a general per les empreses i president/a per les entitats de la societat civil. Al final d'aquest document es fa una llista amb el nom dels participants, dins l'apartat d'agraïments.

3. Resultats

3.1. Bloc comú

3.1.1. Descriptius

En total van respondre l'enquesta quinze administracions públiques. De mitjana, el perfil és una entitat d'Administració pública que té setze treballadors, dels quals catorze són laborals i dos funcionaris. Excepte el Consell Comarcal de la Garrotxa, totes les administracions enquestades són ajuntaments de la comarca de la Garrotxa.

Tan sols quatre centres de coneixement i innovació varen contestar l'enquesta. Es tracta de centres de dimensió petita, ja que el més gran té sis treballadors, i dos d'ells tan sols tenen un treballador. Respecte al finançament extern, tan sols un declara haver rebut una subvenció de 12.000 € durant l'any 2014.

Les empreses representen més del 50 % de la mostra en què es basa aquest informe. En total van respondre l'enquesta 44 empreses. Per sector d'activitat, dues són del sector agrícola, vuit del sector industrial i la gran majoria (31), del sector serveis. Quatre empreses no van indicar el sector al qual pertanyen. En termes de mida, la majoria són microempreses de menys de cinc treballadors (21), onze se situen en l'interval de sis a cinquanta treballadors, vuit en l'interval de 51 a 250 treballadors i tan sols una té més de 250 treballadors. Finalment, 34 declaren ser empreses familiars.

Les entitats de la societat civil representen el segon col·lectiu, en nombre de respostes (21), respecte a la mostra total. En termes de forma jurídica, setze són associacions, dues són organitzacions no governamentals i una és un club. Per àmbits, set són de l'àmbit mediambiental, deu del comunitari, catorze del cultural, dotze del social i vuit d'internacional. Per àmbit territorial, la majoria són d'àmbit municipal o comarcal (14). La resta són d'àmbit provincial o nacional. Finalment, el perfil mitjà de les entitats és el d'una entitat petita (un o dos treballadors) però amb una notable xarxa de col·laboradors (unes trenta persones, de mitjana) i d'abast considerable, ja que de mitjana tenen quasi 200 persones associades i realitzen més de vint activitats anuals. Tretze de les entitats afirmen estar a l'aparador de les entitats de la Garrotxa (www.entitatsgarrotxa.cat).

3.1.2. Opinió dels enquestats

Dins del bloc comú, les preguntes referents a les opinions dels enquestats giraven entorn de dos grans apartats. Per una part, es demanava l'opinió dels enquestats sobre (i) elements clau de l'èxit, (ii) principals motivacions i (iii) índex de felicitat, i per altra part, la valoració de la dinàmica dels diferents àmbits i col·lectius de la comarca. A continuació es resumeixen qualitativament les respostes obtingudes.

P1. Quins són els tres elements clau de l'èxit de la vostra empresa/administració/entitat/centre?

Els elements clau més sovint esmentats es poden classificar en dues categories: factors clau interns i factors clau externs. Entre els interns destaquen, per ordre de preferència, l'equip de treball, la innovació i la qualitat. Els factors externs d'èxit més valorats són l'atenció i el servei al client, així com la cooperació.

P2. Quines són les vostres tres principals motivacions per treballar?

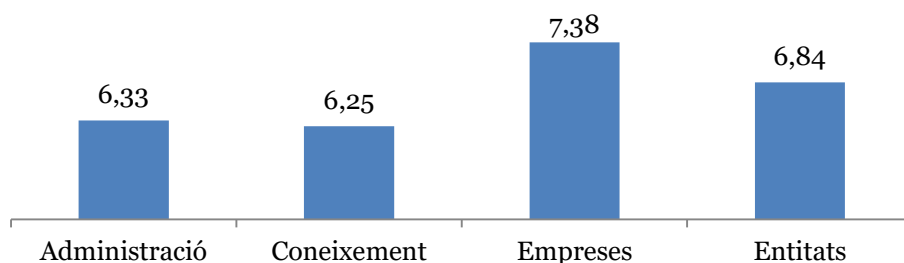
Relacionada amb la resposta a la pregunta anterior, la principal motivació que apareix és el servei a les persones, sigui en la creació de llocs de treball o a la societat en general. En paraules d'un dels enquestats: *“ser socialment útil a les persones i a la societat, aprendre i compartir projectes”*

A continuació, les motivacions més esmentades són la satisfacció i la vocació del mateix treballador.

L'última de les preguntes comunes d'aquest primer apartat feia referència a l'índex de felicitat de l'enquestat en una escala de 0 a 10, on 0 significava valor baix i 10 corresponia a valor alt. Segons els resultats obtinguts, tenint en compte tota la mostra, l'índex de felicitat mitjana es troba just per sobre del valor 7 en una escala de 0 a 10, on 0 significa molt baix i 10 significa molt alt.

En canvi, si s'analitza l'índex de felicitat per tipologies es detecten diferències. A la Figura 1 es pot observar que el col·lectiu de les empreses és el que mostra un índex més alt de felicitat (7,38) mentre que el col·lectiu amb un índex de felicitat més baix són els centres de coneixement i innovació (6,25).

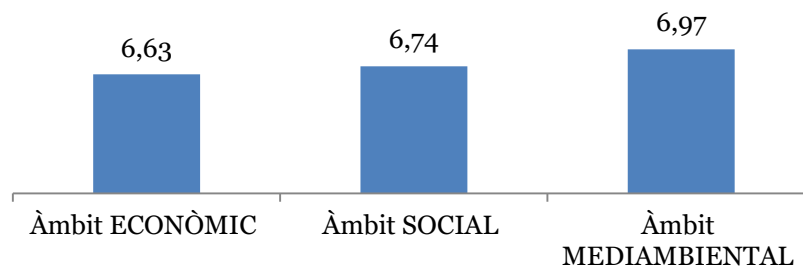
Figura 1. Índex de felicitat per col·lectius

Valoració dels àmbits econòmic, social i mediambiental de la comarca

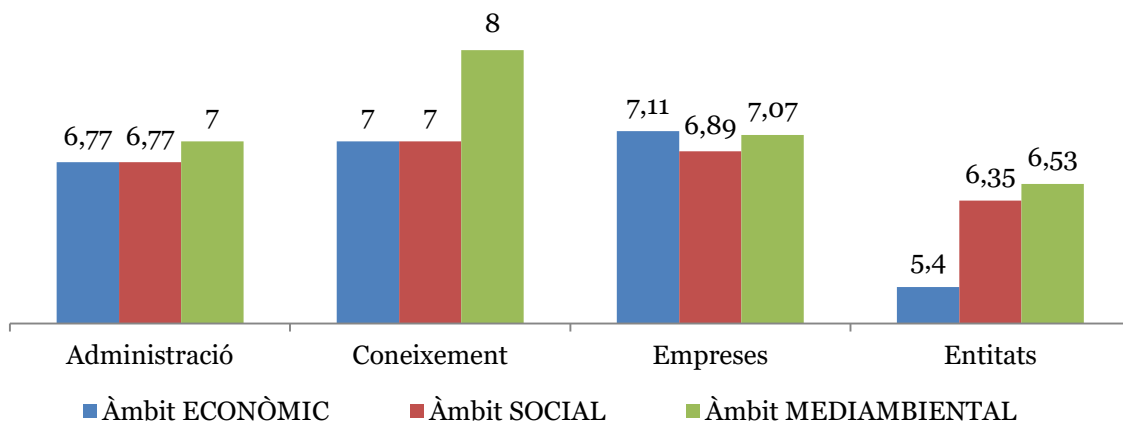
En el segon apartat, es demanava l'opinió dels enquestats sobre la dinàmica dels diferents àmbits i col·lectius de la comarca. En concret, es demanava l'opinió sobre tres àmbits (econòmic, social i mediambiental) i sobre els quatre col·lectius (administracions públiques, centres de coneixement i innovació, empreses i entitats de la societat civil). A part, s'inclouen preguntes específiques per a cada àmbit i una pregunta oberta sobre què faltaria per aconseguir l'excel·lència. Les Figures 2 i 3 mostren les mitjanes de les valoracions sobre els tres àmbits i els quatre col·lectius.

Figura 2. Valoració dels àmbits econòmic, social i mediambiental de tota la mostra

Respecte als tres àmbits, el mediambiental (6,97) és el més ben valorat, mentre que l'econòmic (6,63) és el menys valorat. De totes maneres, no es detecten diferències gaire significatives.

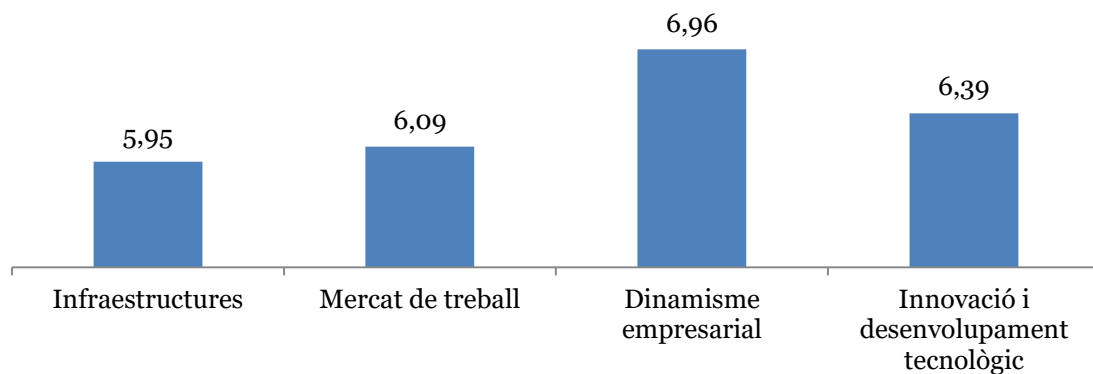
Figura 3. Valoració dels àmbits econòmic, social i mediambiental per col·lectius

En canvi, quan s'analitzen els àmbits en funció dels col·lectius es detecten més diferències. Per una part, l'Administració i les entitats del coneixement i la innovació valoren menys positivament i amb igual puntuació els àmbits econòmics i social, mentre que les empreses valoren amb una menor puntuació l'àmbit social.

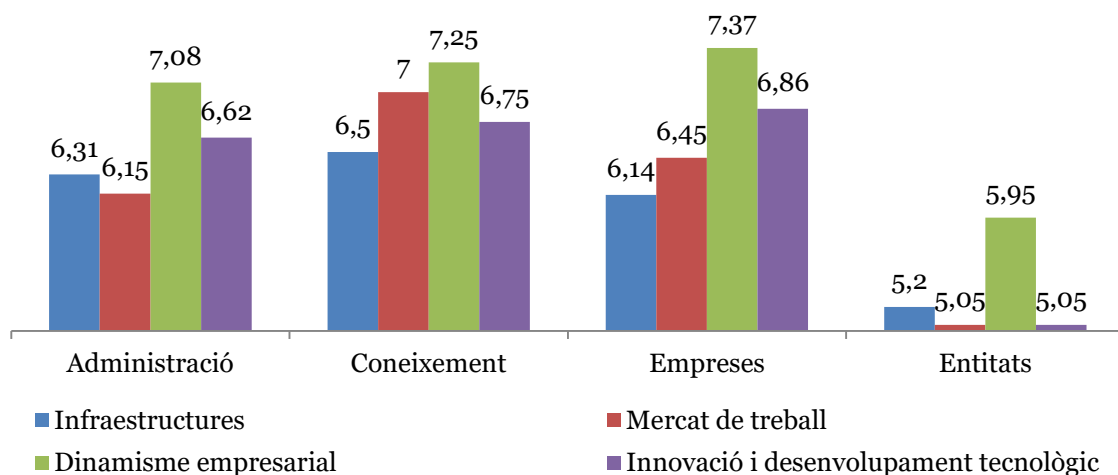
Respecte a l'àmbit econòmic, les preguntes específiques feien referència a (i) infraestructures (carreteres, telecomunicacions, etc.); (ii) mercat de treball; (iii) dinamisme empresarial, i (iv) innovació i desenvolupament tecnològic. Tal com mostra la Figura 4, el dinamisme empresarial (6,96) és el més ben valorat, mentre que les infraestructures són l'aspecte més mal valorat (5,95).

Figura 4. Valoracions a les preguntes específiques de l'àmbit econòmic

Per altra part, la Figura 5 mostra les mitjanes de les opinions per col·lectius. Hi ha unanimitat a valorar el dinamisme empresarial amb la puntuació més alta, però hi ha disparitat en el menys valorat. Mentre que per als representants dels centres de coneixement i innovació i les empreses són les infraestructures, per a l'Administració i les entitats són el mercat de treball.

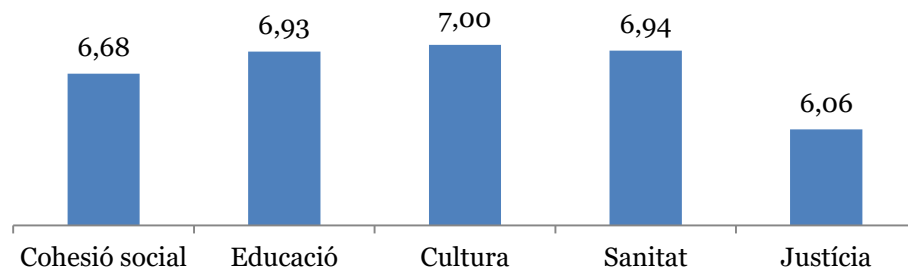
Figura 5. Valoracions a les preguntes específiques de l'àmbit econòmic per col·lectius

Pel que fa a l'àmbit social, és plantejaven cinc preguntes respecte a la valoració sobre: (i) cohesió social, (ii) educació, (iii) cultura, (iv) sanitat i (v) justícia. La Figura 4 presenta les mitjanes de les opinions recollides.

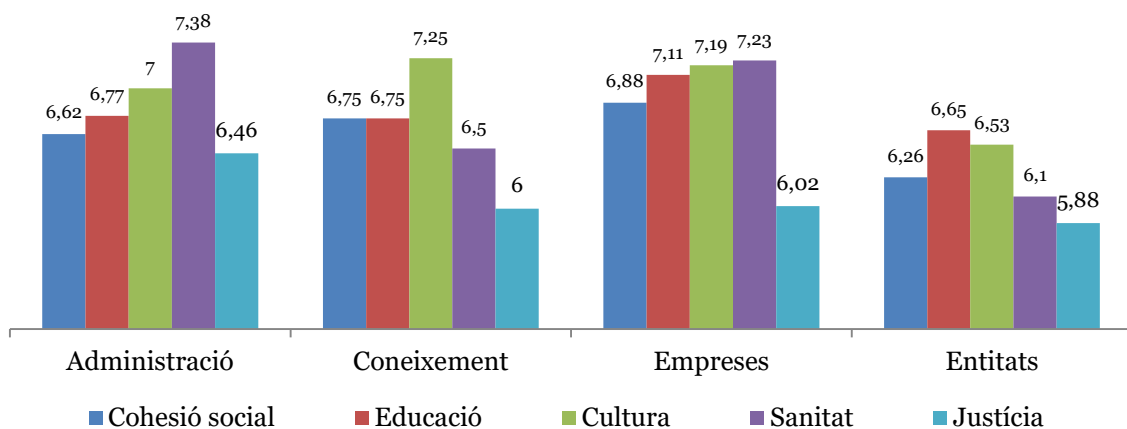
La Figura 6 mostra com, a part de la justícia (6,06), les altres preguntes específiques obtenen puntuacions semblants, amb un lleuger avantatge per a la cultura, que assoleix un valor de 7.

Figura 6. Valoracions a les preguntes específiques de l'àmbit social

Quan s'analitza per col·lectius, hi ha una gran disparitat en les respostes respecte a les millors valoracions, però es produeix unanimitat, altre cop, a situar la justícia com el més mal valorat. En les respostes de l'Administració i les empreses el que es valora més positivament és la sanitat (7,38 i 7,23, respectivament) mentre que els centres de coneixement i innovació el que valoren més positivament és la cultura (7,25). En canvi, les entitats es decanten per l'educació (6,65).

Figura 7. Valoracions a les preguntes de l'àmbit social per col·lectius

Finalment, l'enquesta incloïa tres preguntes obertes que recollien l'opinió dels enquestats sobre el que creuen que manca en els diferents àmbits per obtenir l'excel·lència.

La pregunta P3 fa referència a l'àmbit econòmic, la P4 a l'àmbit social i la P5 a l'àmbit mediambiental.

P3. Què creieu que faltaria en l'àmbit econòmic per posar-hi un 10?

Segons les respostes recollides, les principals mancances a l'àmbit econòmic es poden agrupar en dos grans grups, al mateix nivell. La primera mancança fa referència a la falta d'ajudes a l'emprenedoria i a les petites i mitjanes empreses de la comarca. Una implicació més gran en aquest àmbit podria ser un element clau en la solució d'un dels problemes destacats en aquesta pregunta i en altres, que és la fugida de talent de la comarca.

L'altra mancança en què també existeix consens són les infraestructures. Les principals infraestructures reclamades són la millora de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) i la millora del transport públic.

P4. Què creieu que faltaria en l'àmbit social per posar-hi un 10?

En aquest àmbit, les reclamacions principals són l'educació, la sanitat i la cohesió social. La darrera reclamació es concreta en la lluita contra la pobresa i l'ajuda als aturats. A part, en les respostes recollides es plantegen reclamacions concretes, com ara una agenda comarcal única i més difusió de les activitats socials existents.

P5. Què creieu que faltaria en l'àmbit mediambiental per posar-hi un 10?

Les principals debilitats esmentades pels enquestats són la falta de conscienciació mediambiental per part de la societat en general i l'ús escàs de les energies renovables i el baix nivell de reciclatge.

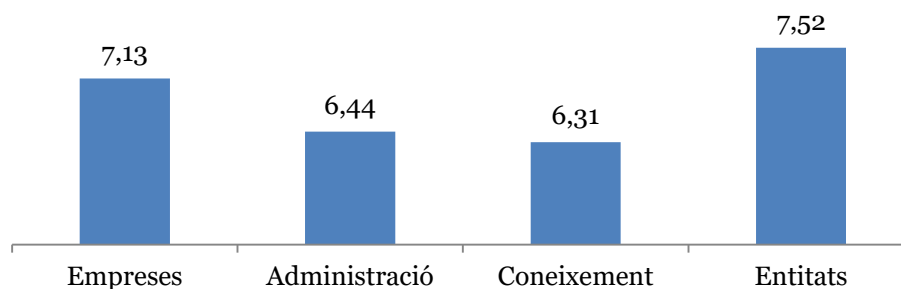
Respecte a la consciència mediambiental, es proposen diverses mesures, com ara la coordinació entre les institucions de defensa del medi natural i les institucions relacionades amb el desenvolupament econòmic de la comarca, o potenciar el transport públic.

De fet, moltes respostes van encaminades a destacar l'alt valor mediambiental de la comarca i la necessitat de fer-ne una gestió millor, i justament aprofitar-ho com a reclam turístic. Tal com remarca una de les respostes, "S'ha de fer promoció turística de tota la comarca amb la marca dels volcans, enlloc més de Catalunya en tenen!"

Col·lectius de la comarca

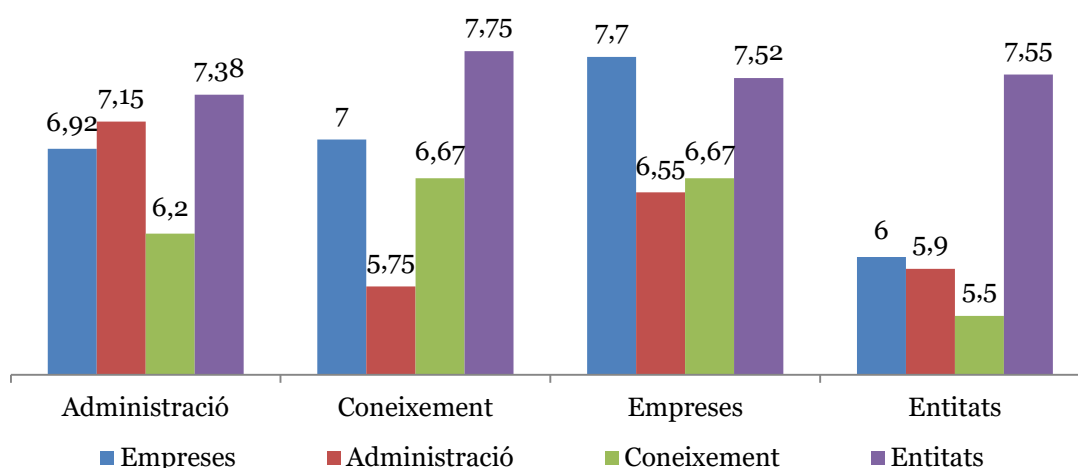
L'últim bloc comú de l'enquesta feia referència a l'opinió dels enquestats sobre els col·lectius de la comarca. En la Figura 8 es mostra la valoració de cadascun. Segons els resultats obtinguts, sembla clar que els col·lectius més ben valorats són les entitats de la societat civil (7,52) i les empreses (7,13), mentre que els més mal valorats són, amb una puntuació semblant, les administracions (6,44) i els centres de coneixement i innovació (6,31).

Figura 8. Valoració dels col·lectius de la comarca per part de tota la mostra

Quan s'analitza l'opinió per col·lectius (Figura 9), l'ordre de les valoracions varia substancialment. Tots els col·lectius valoren molt positivament la societat civil, amb l'excepció de les empreses, que es valoren a si mateixes amb la màxima puntuació (7,7). En canvi, existeixen diferències respecte als col·lectius menys valorats. Mentre que les empreses i els centres de coneixement i innovació atorguen la puntuació més baixa a l'Administració, les entitats i l'Administració l'atorguen als centres de coneixement i innovació.

Figura 9. Valoració dels actors de la comarca per col·lectius

De la mateixa manera que amb els àmbits, després de puntuar els col·lectius els enquestats havien d'expressar la seva opinió, de forma oberta, sobre el que creien que

mancava a cada col·lectiu per assolir l'excel·lència. A continuació es resumeixen les opinions expressades a les preguntes P6, P7, P8 i P9 sobre els col·lectius d'empreses, administracions públiques, centres d'innovació i coneixement i societat civil, respectivament.

P6. Què creieu que faltaria a les empreses per posar-los un 10?

La principal reclamació a les empreses és la necessitat d'una col·laboració i una cooperació més intenses entre elles. De fet, és la reclamació més destacada per part dels mateixos empresaris que han contestat l'enquesta.

En canvi, la resta de col·lectius els reclamen altres aspectes, com ara més responsabilitat ecològica o una millora de les condicions laborals i econòmiques dels treballadors.

P7. Respecte a la valoració de les administracions, què hi falta? Creieu que caldria que agilitessin/modifiquessin algun tràmit? Quin?

La resposta més freqüent sobre la principal debilitat gira entorn de la necessitat de disminuir la burocràcia i disposar d'una major transparència. En paraules d'un enquestat: *“per sistema, no podem estar contents amb les administracions; haurien de ser les que estressin la societat i malauradament és al contrari, i també és culpa nostra per acceptar-ho i acostumar-nos-hi.”*

Entre les propostes de millora més comentades hi ha la possibilitat de realitzar tràmits en línia, la finestra única i la reducció d'administracions. I sobretot, separar la política de l'administració.

P8. Què creieu que faltaria als actors d'innovació i coneixement per posar-los un 10?

En conjunt, les respostes coincideixen a destacar el baix nombre d'actors de coneixement a la comarca i, respecte als que hi ha, es reclama una major difusió dels seus resultats, així com una connexió més estreta amb les necessitats de l'entorn.

P9. Què creieu que faltaria als actors de la societat civil per posar-los un 10?

El teixit format per les entitats socials és molt ben valorat globalment per la majoria dels enquestats. Tan sols es demana més coordinació entre elles. Una proposta plantejada per diversos enquestats per millorar la coordinació és la creació d'un hotel d'entitats. Es creu que des d'aquesta entitat es podria donar resposta a dificultats que tenen actualment les entitats, com ara la difusió de les seves activitats o l'accés a finançament extern.

3.1.3. Carta als reis d'Orient

El següent apartat comú de l'enquesta tenia l'objectiu que l'enquestat expressés de forma oberta els seus desitjos per millorar l'entorn en tots els àmbits mitjançant dos supòsits: primer, si fos el màxim dirigent de la comarca i segon, si fos el màxim dirigent del país. Les respostes recollides es resumeixen a continuació, dins les preguntes P10 i P11.

P10. Quines coses canviariéu si manéssiu, si fóssiu el màxim dirigent de la comarca?

Per ordre de preferència, en l'àmbit econòmic les principals demandes són la millora del transport públic, la millora de les infraestructures (en especial la variant d'Olot), la racionalització de l'Administració, un augment de les ajudes a emprenedors i petites i mitjanes empreses, més suport al comerç de proximitat, la creació d'un centre tecnològic per portar grans empreses i la creació d'economia productiva, entre altres.

Respecte a l'àmbit social, les principals demandes fan referència a reduir l'atur, accelerar la justícia, millorar la integració dels nouvinguts, ampliar els serveis de l'hospital d'Olot, refer la xarxa d'associacions de veïns, augmentar el nombre de llars d'infants, fer llistes obertes per a les eleccions i tenir educadors de carrer, entre altres.

P11. Quines coses canviariéu si manéssiu, si fóssiu el màxim dirigent del país?

En aquest context la majoria de les reclamacions coincideixen amb les de la pregunta anterior, ja que són comunes tant a escala comarcal com nacional. Entre altres, les més repetides són la prioritització de l'educació, la cultura i la sanitat, una democràcia de veritat, un augment dels impostos a les grans fortunes, la independència de Catalunya, llistes obertes en els processos electorals, no a l'austeritat, una oficina antifrau, millor política d'immigració, augment dels recursos per a la dependència, simplificació de l'Administració, menys burocràcia i millora del transport públic.

3.1.4. Reconeixement

El darrer apartat comú de l'enquesta tenia com a objectiu fer aflorar les iniciatives que els diferents col·lectius duen a terme en el seu àmbit perquè la societat en general en sigui coneixedora i pugui servir d'exemple de bones pràctiques. En concret, es demanaven exemples del grau d'ús de criteris de responsabilitat social corporativa. Les preguntes P12 i P13 resumeixen les respostes recollides.

P12. La vostra administració es gestiona utilitzant criteris de responsabilitat social corporativa, és a dir, avalueu de forma sistemàtica els impactes econòmics, socials i mediambientals de la vostra activitat i satisfent les necessitats de tots aquells amb qui interactueu (treballadors, usuaris, proveïdors, veïns, societat...)?

(* pregunta no formulada als centres d'innovació i coneixement)

Entre els tres col·lectius a qui es va formular aquesta pregunta, les empreses són les que afirmen tenir un percentatge més alt d'ús de criteris de responsabilitat social corporativa. Concretament, de les 44 empreses que van contestar l'enquesta, quasi un 60 % (26) van respondre afirmativament a aquesta pregunta, mentre que la resta, excepte una empresa que no va contestar, van contestar en sentit contrari.

Respecte a les entitats socials, set de les disset respostes eren afirmatives, xifra que representa més d'un 40 %. Finalment, tan sols dues de les dotze administracions que formen la mostra de l'estudi van afirmar tenir una gestió en què s'utilitzen criteris de responsabilitat social corporativa, xifra que representa tan sols un 17 %.

P13. Enumereu alguna de les vostres principals pràctiques en RSC: codi ètic, memòria de sostenibilitat, ISO, etc.

Entre les pràctiques més habituals, destaca la certificació de la norma ISO 9001 en sistemes de gestió de la qualitat. En menor mesura, algunes empreses també afirmen tenir certificats de la norma ISO 14001 en sistemes de gestió mediambiental. No obstant això, moltes empreses afirmen tenir implementades les dues normes, però no estan certificades. A continuació, les pràctiques més habituals són l'ús d'un codi ètic i les memòries de sostenibilitat. Finalment, com a casos particulars i no generals, cal mencionar l'esforç en la conciliació de l'horari laboral i familiar i l'ús del reciclatge.

El compromís de les empreses amb el tercer sector es confirma perquè més de la meitat (24 de 44) afirmen destinar part dels seus beneficis a causes socials.

Entre els beneficiaris més usuals hi ha entitats com Càritas Garrotxa, Creu Roja, la Fundació Albert Bosch contra el càncer infantil, la Fundació Tommy Robredo, la Fundació Joan Agustí Reixach, Amnistia Internacional i Greenpeace.

Una altra de les pràctiques habituals són el patrocini econòmic o amb productes de clubs i entitats com el Centre Catòlic d'Olot, la Unió Esportiva Olot i el Club Ciclista CCBAS.

Finalment, també s'esmenten accions puntuals amb repercussió social com per exemple:

– Atenció als alumnes amb necessitats educatives especials i als alumnes nouvinguts, i educació compartida.

- Centre de recollida d'aliments.
- Projectes audiovisuals de transformació social.
- Visites gratuïtes a les instal·lacions (1600 visites l'any).
- Ajudes (totals o parcials) auditives i visuals a persones que no poden accedir-hi.
- Donar feina al col·lectiu de persones amb malaltia mental o discapacitat intel·lectual de la Garrotxa.
- Projecte de col·laboració amb una entitat social de la Garrotxa sobre la pobresa energètica.
- Ajuda en temps o diners a algunes entitats culturals o esportives.
- Participació activa en el teixit associatiu o grups de millora de la societat: entitats empresarials i taula d'educació.

3.2. Preguntes específiques

A part dels blocs comuns de l'enquesta per a tots els col·lectius, per als centres de coneixement i innovació i les empreses l'enquesta feia preguntes específiques dels seus àmbits, que es detallen a continuació.

3.2.1. Centres de coneixement i innovació

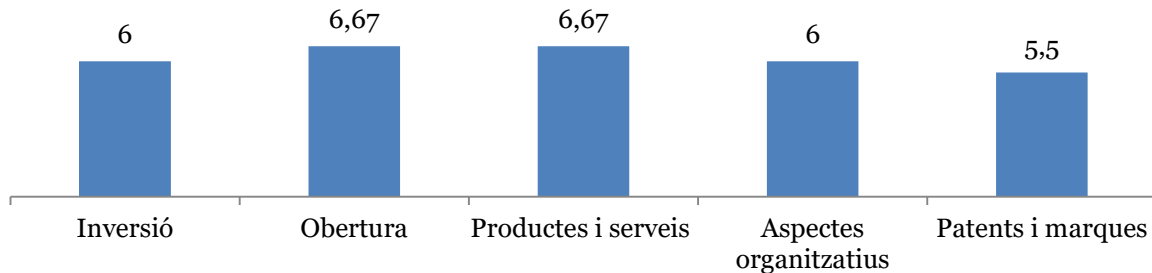
La pregunta específica per als centres de coneixement i innovació volia recollir la seva opinió sobre els aspectes interns i externs (no dependents de les empreses) de la innovació a escala comarcal. En la Taula 3 es mostren els factors interns i externs que el centres havien de valorar dins una escala de 0 a 10, on 0 significava molt baix i 10 molt alt. En concret, es plantejaven cinc aspectes interns i sis aspectes externs.

Taula 3. Aspectes interns i externs de la innovació

Aspectes interns	Aspectes externs
Grau d'inversió en innovació	Infraestructures TIC de la comarca (ample de banda, accés a fibra òptica...)
Grau d'obertura (exportacions, internacionalització...)	Infraestructures científicotecnològiques (distància i facilitat d'accés als campus universitaris, centres de recerca, parcs científics...)
Grau d'innovació en productes i serveis	Activitats de suport a la innovació (serveis tècnics com ara: assajos i anàlisis tècniques, enginyeries, serveis informàtics, consultories...)
Grau d'innovació en aspectes organitzatius (producció, comercialització, finançament, eficiència energètica...)	Suport públic i disponibilitat de finançament a la innovació a escala comarcal
Grau de generació de patents i marques	Grau de coneixements i competències per innovar (disponibilitat de capital humà altament qualificat, grau de coneixement de llengües estrangeres i de les TIC...)
	Facilitat per col·laborar i transferir coneixement i les innovacions a escala comarcal (grau de cooperació empresarial, grau de cooperació entre empreses i universitats...)

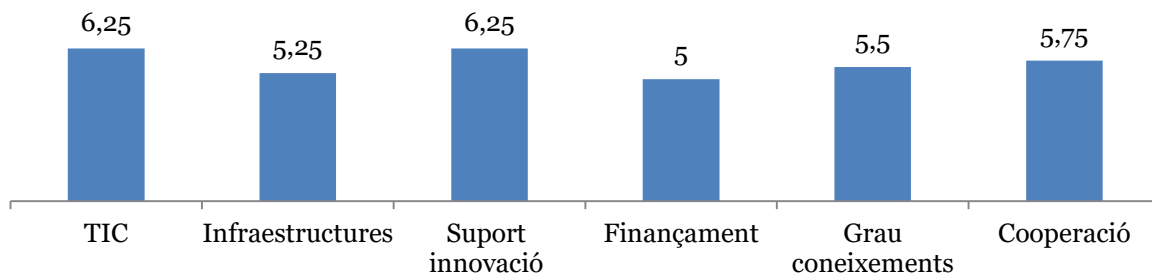
Tal com es pot observar a les Figures 10 i 11, en general la valoració global respecte als aspectes interns i externs de la innovació és baixa. No hi ha cap aspecte que, de mitjana, superi una puntuació de 7. Com a factors més crítics, en el cas dels interns es destaca el grau de generació de patents i marques (6,5), i entre els externs, l'accés al finançament (5).

Figura 10. Valoració dels aspectes interns de la innovació

Pel que fa als aspectes més ben valorats, entre els aspectes interns reben igual puntuació el grau d'obertura i el grau d'innovació en productes i serveis. I entre els aspectes externs destaquen les infraestructures TIC i el suport a la innovació.

Figura 11. Valoració dels aspectes externs de la innovació

De totes maneres, cal ser cautelós amb les conclusions que aquests resultats puguin suggerir, ja que la mostra només està formada per quatre centres.

3.2.2. Empreses

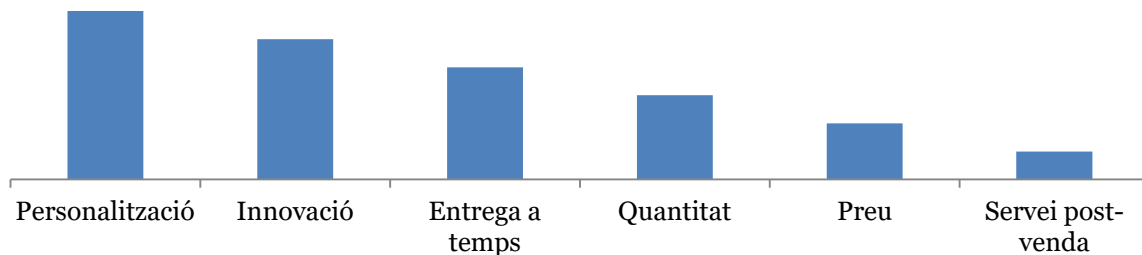
L'enquesta incloïa tres preguntes específiques per a les empreses, (i) factors de competitivitat, (ii) innovació, coneixement i mercat i (iii) treballadors.

En la primera pregunta es demanava que s'ordenessin per ordre d'importància sis factors: preu, quantitat, innovació, personalització del producte o servei, entrega a temps i servei postvenda.

A partir de les mitjanes de valoració s'obté la classificació que mostra la Figura 12. Tal com es pot observar, els factors més ben valorats són la personalització del producte o servei i la innovació. Per tant, sembla evident que la diferenciació es considera un element clau en la competitivitat de l'empresa. De fet, més de la meitat de les empreses consideren la

personalització com el primer o el segon factor de competitivitat més important. En canvi, el preu i el servei postvenda són els factors menys valorats.

Figura 12. Classificació per ordre d'importància dels factors de competitivitat

La segona qüestió específica, sobre innovació, coneixement i mercats, estava formada per set preguntes de resposta oberta, excepte la penúltima, que era de resposta binària (sí/no). A continuació es fa un breu resum de les respostes recollides en cada cas.

P14. Respecte a la innovació i la generació de coneixement, disposeu d'una persona o d'un departament específic? Quantes persones hi treballen?

De les quaranta respostes recollides, més de la meitat (26) van ser negatives: les empreses no disposaven d'una persona o un departament específic d'innovació i generació de coneixement.

En les respostes afirmatives, el nombre de persones dedicades a aquesta àrea variava en funció de l'empresa i de les seves característiques. La mitjana, però, se situava en l'interval d'1 a 5 persones. També cal destacar que en diverses respostes s'afirmava que la innovació era responsabilitat de tota l'organització i no d'un departament o de persones concretes.

P15. Quins són els principals objectius aconseguits? Disposeu de patents pròpies o n'heu comprat?

Van contestar negativament a la segona part d'aquesta pregunta 13 de les 32 empreses que hi van respondre. Entre els principals objectius aconseguits, alguns exemples de resposta són:

- Hem aconseguit fer-nos un lloc a la comarca fruit de la gran recerca de productes diferents, de qualitat i innovadors en el sector. També tenim en compte el tracte especialitzat i el *packaging* del producte final tenint cura de l'embolcall i la bossa que s'emporta el client, fet que ens destaca de la resta.
- Nova porta per a quiròfans, porta d'estanquitat absoluta, homologació de portes tallafocs per a quiròfans, creació i homologació de portes frigorífiques tallafocs.
- Més de 300 dissenys industrials.
- Fer productes específics per sectors.

- Elaboració de projectes d'enginyeria i instal·lacions amb un gran valor afegit i amb un grau d'especialització molt alt.
- Disseny de peces específiques per a cada projecte i disseny de productes industrials per a tercers.
- Tenir la maquinària més moderna i nous coneixements dins les nostres possibilitats.
- Primera hamburguesa 100 % natural envasada en atmosfera protectora, amb 8 dies de vida útil.
- Incorporació de noves marques al mercat espanyol, innovadores. Compra d'una patent: aigua preparada per als biberons dels nadons.
- Obertura de mercat a Àfrica, Emirats Àrabs i Hong Kong.
- Patents de les marques de l'empresa.
- Plataforma d'implementació de la ISO 50001.

P16. De quin país són els vostres tres principals proveïdors?

Majoritàriament, els proveïdors són de Catalunya, després de la resta de l'Estat, seguits dels de França, Alemanya, Itàlia i Anglaterra. A un segon nivell, i de forma puntual, es trobarien països com la Xina, l'Índia, Filipines, Turquia, Israel i el Japó.

P17. De quin país són els vostres tres principals clients?

A semblança de la pregunta anterior, els clients també són, per ordre, majoritàriament de Catalunya, després de la resta de l'Estat, de França i Alemanya. També s'esmenten puntualment països com Bèlgica, Àustria, Itàlia, els Estats Units, Suïssa, Anglaterra, Polònia, Portugal i països sud-americans.

P18. Disposeu d'altres centres de treball fora de la comarca (producció, comercials, innovació, R+D...)?

La gran majoria de les respostes van ser negatives, tan sols 5 de les 26 respostes recollides esmentaven centres de treball fora de la comarca.

P19. Heu cooperat amb centres de recerca o amb universitats en el darrer any?

La majoria de les empreses (27) van declarar que no cooperaven amb centres de recerca o universitats. Tan sols 12 afirmaven que sí que hi cooperaven.

P20. En cas afirmatiu, digueu el nom del centre i la seva ubicació.

Els centres de recerca i universitats més esmentats van ser la Universitat de Girona, la Universitat de Vic, la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, l'IRTA, el CDIAP del Baix Empordà i el CDIAP del Gironès.

Finalment, la tercera pregunta específica per a les empreses recollia informació sobre el perfil i les necessitats formatives dels treballadors i treballadores. En concret, es plantejaven cinc preguntes de resposta oberta que es resumeixen a continuació.

P21. De quantes nacionalitats diferents són els treballadors de la vostra empresa?

De les 39 respostes recollides, 15 empreses afirmaven tenir només treballadors catalans. La resta d'empreses, de mitjana, tenen treballadors de dues nacionalitats diferents.

P22. Quants càrrecs directius de nacionalitat no espanyola té l'empresa?

Aquesta pregunta tan sols va obtenir nou respostes, i de mitjana les empreses afirmaven tenir entre un i dos directius de nacionalitat no espanyola.

P23. Quants tècnics de nacionalitat no espanyola té l'empresa?

Semblantment a la pregunta anterior, el nombre de respostes a aquesta pregunta va ser baix. En concret, van contestar tan sols vuit empreses que, de mitjana, afirmaven tenir entre tres i quatre tècnics de nacionalitat no espanyola.

P24. Quines són les principals mancances formatives dels vostres treballadors?

Per ordre de prioritat, la principal mancança esmentada és la falta de coneixement d'idiomes. A continuació, i a certa distància en importància, hi ha la formació específica en informàtica i noves tecnologies, la formació específica en seguretat i higiene en el lloc de treball i les necessitats formatives en lideratge i gestió de persones.

P25. Quins són els cinc valors bàsics que creieu que haurien de tenir els vostres treballadors?

Són múltiples i variats els valors bàsics esmentats en aquesta pregunta de resposta oberta. Tanmateix, la gran majoria giren a l'entorn del compromís del treballador amb el seu lloc de treball. Els valors més esmentats són responsabilitat, il·lusió, honradesa, treball en equip i ganes d'aprendre, entre molts d'altres.

AGRAÏMENTS

Volem expressar el nostre agraïment a les organitzacions que han contestat l'enquesta del Baròmetre garrotxí de percepció dels col·lectius 2015.

Empreses (44 de 1.222)

ABECÉ Aula de Formació, Andròmines Joguines, ATT Associats & Ramon Soler, Avaluació i Planificació del Risc, Bas Alimentària, Càrniques J Colomer, Centre Òptic Fluvià, Cirquet confetti, Comercial Masoliver, Consorci Transversal Xarxa d'Activitats Culturals, Creacions Jumi, CuBuS Immobiliària, EMA depuració i enginyeria de l'aigua, Energy Tools Consulting, Enomina, Esteve Roca Codinach, Firalet Habitatges, Fleca artesana El Raconet, Impremta Costa, Instal·lacions, gestió, formació i assessorament, Instatechd 3000, Integra Associació de Discapacitats Intel·lectuals, Irpol, Jordi Vayreda, La Bugada, La Caridad, La Fageda Fundació, Laic 7, Manxa 1876, Noel Alimentària, Pla d'Olot Constructora, Plana Hurtós Enginyers, Produccions Minnim, Promocions i Construccions Biseroques, Ros Tubos, Rosa Compta Rigall, Serrat Agrocuina Vall Bas, Sole Recuperacions, Tané Hermètic, Tavi-Indebe, Teresa Boada Font, Volums Estudi d'Arquitectura i Wattia Innova.

Administracions (15 de 22)

Ajuntaments de Besalú, Castellfollit de la Roca, la Vall d'en Bas, les Planes, les Preses, Montagut i Oix, Riudaura, Sant Aniol de Finestres, Sant Feliu de Pallerols, Sant Ferriol, Sant Jaume de Llierca, Sant Joan les Fonts, Santa Pau i Tortellà, i el Consell Comarcal de la Garrotxa.

Societat civil (21 de 192)

ANC Territorial d'Olot, Alba Associació de Dones de la Garrotxa, Associació Cultural la Química, Cantabile Cor de Cambra d'Olot, Càritas Garrotxa, Centre Excursionista d'Olot, Cercle Filatèlic Numismàtic i de Col·leccionisme, Club Atletisme Garrotxa, Col·lectiu Feminista la Dalla, Cor Juvenil Gaia, Creu Roja la Garrotxa, Fajol 2013, Filial de la Garrotxa de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears, IDESGA-Institut d'Estudis Socials de la Garrotxa, Lluèrnia Associació Cultural, Moto Club Olot, Muralla 15, Òmnium Cultural Garrotxa, Orfeó Popular Olotí, Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca i Rapsòdia Veus Literàries.

Innovació i coneixement (4 de 76)

EMA depuració i enginyeria de l'aigua, Enginyeria informàtica Olot, Institut La Garrotxa i Resinas Olot.